

Predmet C-58/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

4. veljače 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Bundesfinanzgericht (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. siječnja 2020.

Tužitelj:

K

Tuženo tijelo:

Finanzamt Linz

Predmet i pravna osnova glavnog postupka odnosno zahtjeva

Izuzeće od oporezivanja PDV-om izdvojene usluge (izvršavanje određenih poslova u pogledu poreza) u vezi s upravljanjem posebnim investicijskim fondovima u skladu s člankom 135. stavkom 1. točkom (g) Direktive 2006/112/EZ

Prethodna pitanja

Treba li članak 135. stavak 1. točku (g) Direktive 2006/112/EZ tumačiti na način da se pod pojmom „upravljanje posebnim investicijskim fondovima” podrazumijevaju i porezni zadaci koje je društvo za upravljanje prenijelo trećoj osobi, a koji se sastoje u osiguravanju oporezivanja prihoda imatelja udjela u fondovima u skladu sa zakonom?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 135. stavak 1. točka (g) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

Članak 1. stavak 2., članak 5. točka (g) i Prilog II. Direktivi Vijeća 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (kako je izmijenjena Direktivom 2009/65/EZ i Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009.)

Navedene nacionalne odredbe

Članak 6. stavak 1. podstavak 8. točka (i) Umsatzsteuergesetz 1994 (Zakon o porezu na promet iz 1994.) (UStG 1994, BGBl. br. 663/1994 u verziji BGBl. I br. 24/2007 i BGBl. I br. 112/2012)

Investmentfondsgesetz 1993 (Zakon o investicijskim fondovima iz 1993.) (InvFG 1993, BGBl I br. 532/1993 u verziji BGBl I br. 69/2008), posebno članak 40., i Investmentfondsgesetz 2011 (Zakon o investicijskim fondovima iz 2011.) (InvFG 2011, BGBl. I br. 77/2011), posebno članak 2. stavak 1. podstavak 1., članak 3. stavak 2. podstavak 1. i članak 2., članak 5. stavak 1. i članak 2. podstavak 1., članak 28., članak 30. stavak 4., članak 42. i članak 186.

Navedena sudska praksa Suda Europske unije

Presuda od 4. svibnja 2006., C-169/04, Abbey National plc; presuda od 7. ožujka 2013., C-275/11, GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH; presuda od 13. ožujka 2014., C-464/12, ATP PensionService A/S; presuda od 9. prosinca 2015., C-595/13, Fiscale Eenheid X NV cs; presuda od 5. lipnja 1997., C-2/95, SDC; presuda od 13. prosinca 2001., C-235/00, CSC; presuda od 26. svibnja 2016., C-607/14, Bookit Ltd; presuda od 25. srpnja 2018., C-5/17, DPAS Ltd; presuda od 3. listopada 2019., C-42/18, Cardpoint GmbH; presuda od 28. srpnja 2011., C-350/10, Nordea; presuda od 6. listopada 1982., C 283/81, CILFIT

Kratki prikaz činjenica i postupka

- 1 U razdoblju od 2008. do 2014. različita su društva za investicije (u skladu s terminologijom iz Zakona o investicijskim fondovima iz 2011.: „društvo za upravljanje”) izdvojila određene usluge za određivanje imovine relevantne za oporezivanje na razini imatelja udjela i povjerila ih K-u koji je podnio tužbu. K je obračunao usluge koje je pružio u skladu s posebnim pravilima o porezu na dohodak i investicijskim fondovima, a koje se u konačnici nisu odnosile na osnovni posao upravljanja portfeljem, nego na oporezivanje prihoda imatelja udjela u fondovima, bez poreza na promet, jer bi prema K-ovu mišljenju te usluge bile izuzete od plaćanja poreza na upravljanje posebnim investicijskim fondovima

u skladu s člankom 6. stavkom 1. podstavkom 8. točkom (i) Zakona o porezu na promet iz 1994. (članak 135. stavak 1. točka (g) Direktive 2006/112/EZ). Prema mišljenju poreznih vlasti, to izuzimanje od plaćanja poreza ne bi bilo primjenjivo jer usluge ne bi bile ni specifične ni bitne prema zahtjevima Suda u pogledu usluga upravljanja koje su izuzete od plaćanja poreza niti bi imale potrebnu autonomiju.

- 2 Društvo za investicije dužno je imateljima udjela pružiti sve potrebne informacije kako bi im se omogućilo ispunjavanje poreznih obveza objavljivanja i dokazivanja. Posebice, postojala je i zakonska obveza društva za investicije da prijavi imovinu koja je relevantna za oporezivanje prihoda imatelja udjela, za što je društvo za investicije bilo odgovorno. U tu je svrhu društvo za investicije moralo izvršiti različite porezne izračune. Pravni propisi kojima se uređuju ti postupci u konačnici imaju za cilj osigurati ispravno oporezivanje prihoda imatelja udjela u fondovima.
- 3 Nekoliko društava za investicije angažiralo je K-a za izradu izračuna poreza i standardizirane prijave. Mjerodavnu imovinu za računovodstvo fonda K-u je na raspolaganje stavila banka depozitar koja je preuzela izdvojeno računovodstvo fonda. Međutim, društvo za investicije formalno je i dalje bilo porezni zastupnik koji je prijavu prosljeđivao prijavnom centru. Društva za investicije koja su provela angažman preuzela su izračune poreza, odnosno prijave imovine relevantne za poreze koje je izradio K u nepromijenjenom obliku te su podatke prosljedila prijavnom centru.
- 4 Društva za investicije koja su angažirala K-a osim opsežnih poslova u pogledu upravljanja koje izvršavaju samostalno izdvojila su razne poslove u pogledu upravljanja i povjerila ih različitim trećim stranama. Jedan od tih izdvojenih poslova jest izrada poreznog izračuna i prijave podataka relevantnih za porez koja je povjerena K-u u okviru gore navedenog postupka na temelju podataka koje su dostavila društva za investicije.
- 5 Zbog složenosti poreznih aspekata u pogledu oporezivanja dobiti investicijskih fondova i obveza koje je zakonodavac normirao, taj se posao često izdvaja vanjskim pružateljima usluga. Međutim, takvo izdvajanje koje je izričito dopušteno zakonom ne utječe na odgovornost društva za investicije koje je obvezno snositi odgovornost za postupke angažirane treće strane. U unutarnjem odnosu K je bio odgovoran društvu za investicije u skladu s općim građanskopravnim propisima u slučaju štete zbog neispravne prijave imovine relevantne za porez. K nije bio odgovoran za odluke o ulaganju društva za investicije. Posao koji je izdvojen K-u također nije uključivao utvrđivanje vrijednosti udjela u investicijskom fondu.
- 6 K je protiv odluka Finanzamta (Porezna uprava, Austrija) o porezu na promet za razdoblje od 2008. do 2014., kojima mu je za te usluge obračunat porez na promet, podnio žalbe Bundesfinanzgerichtu (Savezni financijski sud, Austrija) odnosno sudu koji je uputio zahtjev.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 7 Prema mišljenju **poreznih vlasti**, iz relevantnih presuda Suda o upravljanju posebnim investicijskim fondom koje se izuzima od plaćanja poreza proizlazi da bi usluge navedene u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u u svakom slučaju mogle biti izuzete od plaćanja poreza ako ih pruža samo društvo za investicije. U tom bi slučaju te usluge svakako bile tipične za fond. Međutim, ako ih je pružio vanjski upravitelj, valja ispitati ispunjavaju li usluge specifične i bitne funkcije upravljanja posebnim investicijskim fondom i čine li općenito gledano zasebnu cjelinu. U tu svrhu, na primjer, prema presudi Suda u predmetu GfBk, izdvojena usluga upravljanja trebala bi biti usko povezana s upravljanjem imovinom fonda u užem smislu (upravljanje portfeljem). Specifični posao društva za investicije, u skladu s navedenom presudom, sastoji se od zajedničkog ulaganja sredstava prikupljenih od javnosti u vrijednosne papire. Utvrđivanje porezne vrijednosti radi ispunjavanja poreznih obveza vlasnika udjela samo po sebi nije karakteristično za upravljanje posebnim investicijskim fondom. Umjesto toga, riječ je o uslugama tipičnim za profesionalne povjerenike i slične profesije.
- 8 Utvrđivanje porezne vrijednosti radi izračuna poreza i izrade prijave koju je potrebno podnijeti prijavnom centru samo je preduvjet za ispunjenje obveze prijave koju ima porezni zastupnik društva za investicije u porezne svrhe. Takve usluge nisu specifične za upravljanje posebnim investicijskim fondovima i ne predstavljaju bitan dio usluga navedenih u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u. Osim toga, pružanje ulaznih usluga za prijavu porezne vrijednosti, koju izvršava druga osoba, općenito gledano nije zaseban posao upravljanja. Potrebna autonomija postojala bi samo ako su bitni poslovi centraliziranog upravljanja, kako se navode u Prilogu II., preneseni i ako su te usluge u cijelosti autonomne te specifične i bitne za upravljanje posebnim investicijskim fondom. Puko navođenje poslova u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u samo po sebi nije dovoljno. Niska razina naknade za K-ove usluge govori u prilog postojanju samo podređenih usluga.
- 9 Međutim, prema **K-ovu** stajalištu, iz točke 22. presude u predmetu GfBk i točke 77. presude u predmetu Fiscale Eenheid proizlazi da su osim upravljanja središnjim portfeljem i povezane usluge upravljanja (posebno one iz Priloga II. Direktivi o UCITS-u) specifične usluge za upravljanje posebnim investicijskim fondom. Ni u kojem slučaju nije potrebno izdvajati sve usluge upravljanja. Umjesto toga, pojedinačne usluge mogu se izdvojiti pomoću izuzimanja od plaćanja poreza, pod uvjetom da su usko povezane s tipičnim poslom društva za investicije. Budući da su usluge navedene u Prilogu II. prema sudskoj praksi Suda specifične za upravljanje posebnim investicijskim fondovima, također se moraju izuzeti usluge koje su usko povezane s takvim poslovima.
- 10 Ako se izdvoji posao koje bi društvo za investicije inače trebalo samo izvršavati na temelju postojećeg zakonodavstva, postojala bi uska povezanost s uslugom specifičnom za upravljanje posebnim investicijskim fondovima. Navedene sporne usluge u pogledu posebnog utvrđivanja imovine relevantne za porez radi oporezivanja imatelja udjela također postoje samo u području investicijskih

fondova, zbog čega u svakom slučaju postoji specifična i bitna usluga. Usluge poput onih koje služe za kontrolu i nadzor poslova društva za investicije i koje se nužno moraju povjeriti depozitaru (banci skrbniku) ne smije obavljati njemački IMI i stoga ne može biti specifična za njegove aktivnosti. Stoga je Sud u svojoj presudi u predmetu Abbey National u pogledu takvih usluga također negirao primjenu izuzimanja od plaćanja poreza u skladu s člankom 135. stavkom 1. točkom (g) Direktive 2006/112/EZ.

- 11 Za razliku od stajališta koje porezna tijela općenito zastupaju i u skladu s kojima je utvrđivanje i prijava porezne vrijednosti koju izvršava porezni predstavnik uobičajena usluga koju pruža profesionalni povjerenik, K smatra da, s jedne strane, postoje brojna društva za investicije koja su na vlastitu odgovornost preuzela poslove poreznog zastupnika. S druge strane, također postoji nekoliko kreditnih institucija koje obavljaju funkciju poreznog zastupnika za investicijske fondove kojima sami ne upravljaju.
- 12 U pogledu kriterija „tvorenja općenito gledano zasebne cjeline”, također nije potrebno izdvojiti gotovo sve poslove upravljanja, nego je dovoljno da je u pogledu izdvojenog posla riječ o poslu upravljanja koji se može ograničiti. Taj je kriterij u svakom slučaju ispunjen određivanjem poreznog tretmana po udjelu i utvrđivanjem imovine relevantne za porez koju treba prijaviti. Pritom se upotrebljavala imovina iz računa dobiti i gubitka koji se priprema na razini fonda, odnosno iz računovodstva fonda, ali se u mnogim slučajevima ta imovina posebnom stručnošću morala prilagoditi porezu na dobit. Iz presude GfBk proizlazi da izuzeće ne sprječava to da društvo za investicije službeno podnosi prijavu prijavnom centru, s obzirom na to da je u predmetu GfBk društvo za investicije zadržalo pravo donošenja konačne odluke.
- 13 Za postojanje bitne usluge upravljanja dovoljno je ako je usluga odlučujuća i uobičajena za pravilno upravljanje zajedničkim ulaganjima i ima određenu važnost u tom pogledu. Izuzimanje od plaćanja poreza naposljetku se primjenjuje na izdvojeni posao ako se njime zamjenjuje posao upravljanja koji je usko povezan s uslugom koju društvo za investicije mora u načelu pružiti i ako je pružena usluga odvojiv i ne samo nebitan posao upravljanja.
- 14 Budući da je društvo za investicije na temelju odredbi Zakona o investicijskim društvima dužno imatelju udjela pružiti sve informacije potrebne za ispunjavanje njegovih poreznih obveza i u tu svrhu pripremiti izračun poreza i prijavu porezne vrijednosti te osigurati njihovu objavu, u svakom je slučaju riječ o aktivnosti koja je uobičajena za upravljanje posebnim investicijskim fondom. Tome u prilog ide i činjenica da se u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u utvrđivanje povrata poreza navodi kao „administrativni posao”. Izraz „povrat poreza” ne odnosi se samo na utvrđivanje formalnih povrata poreza, nego i na svaki posao koji se odnosi na ispunjavanje poreznih obveza. Prema mišljenju poreznih vlasti, niska razina naknada za uslugu izdvojenu na K-a temelji se na različitim sinergijama s drugim uslugama između K-a i društva za investicije koje je nalogodavac.

Prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 15 Sud se već u više navrata bavio tumačenjem odredbe o izuzeću odnosno člankom 135. stavkom 1. točkom (g) Direktive 2006/112/EZ u kojem je riječ o upravljanju posebnim investicijskim fondovima u skladu s definicijom država članica i odlučio je da usluge upravljanja prenesene vanjskom upravitelju također mogu biti obuhvaćene izuzećem ako te usluge ispunjavaju specifične i bitne elemente upravljanja posebnim investicijskim fondovima i općenito gledano čine autonomnu cjelinu (vidjeti gore navedene presude). Prema stajalištu suda koji je uputio zahtjev i dalje postoje utemeljene dvojbe u pogledu tumačenja pojma „upravljanje posebnim investicijskim fondovima” u skladu s pravom Unije, s obzirom na to da stranke u upravnom postupku koji je u tijeku pred upravnim sudom različito tumače te kriterije i s obzirom na oprečne ciljeve jer se, s jedne strane, predviđa široko područje primjene kako bi i mali ulagači svoj novac preko investicijskih fondova mogli uložiti u vrijednosne papire i jer, s druge strane, izraze koji se upotrebljavaju za opisivanje navedenog izuzeća od plaćanja poreza treba tumačiti usko s obzirom na to da je riječ o odstupanju. Predmetna se pitanja postavljaju posebno zbog toga što izdvojene usluge nisu usko povezane s osnovnom djelatnošću upravljanja portfeljem koja se sastoji u izravnom zajedničkom ulaganju sredstava prikupljenih od javnosti. Zapravo je riječ o isključivo administrativnim poslovima u interesu zakonskog oporezivanja dobiti imatelja udjela u skladu s posebnim pravilima o porezu i investicijskim fondovima, koje mogu biti usko povezane s administrativnim poslovima navedenim u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u u pogledu primjenjivosti izuzimanja od plaćanja poreza. Nadalje, čini se upitnim ima li sastavnica usluge koju je preuzeo K potrebnu autonomiju.
- 16 U skladu sa svrhom odredbe o izuzimanju koju valja uzeti u obzir prilikom tumačenja, malim ulagačima treba olakšati ulaganje novca u investicijske fondove. Udio u investicijskom fondu i izravno kapitalno ulaganje trebalo bi biti neutralno u pogledu poreza na promet (presuda Suda u predmetu *Abbey National* t. 62.). Stoga bi u načelu trebalo biti moguće neoporezivo izdvojiti specifične i tipične usluge potrebne za upravljanje posebnim investicijskim fondovima kako bi se izbjeglo neželjeno povećanje cijena. Prema tome, Sud u presudi u predmetu *GfBk* (t. 31.) također navodi da poduzetnik koji uz pomoć vlastitog osoblja pruža usluge koje su izuzete od poreza i koje su povezane s upravljanjem ne bi trebao biti u boljem položaju od poduzetnika koji je te usluge izdvojio. Međutim, pitanja se pojavljuju zbog činjenice da prema sudskoj praksi Suda, odredbe o izuzimanju u načelu valja usko tumačiti te su stoga kriteriji Suda kojima se može ograničiti izuzimanje (specifičnost, značajnost i potrebna autonomija usluge) u suprotnosti s ciljem izuzimanja koji valja poštovati.
- 17 Gore navedene presude Suda u predmetima *SDC*, *CSC*, *Bookit*, *DPAS* i *Cardpoint* odnosile su se na financijske usluge izuzete od poreza koje su posebno navedene u primjenjivoj Direktivi o PDV-u, poput transakcija plaćanjem i transferom ili transakcija u vezi s određenim vrijednosnim papirima. U ovom se postupku s druge strane osporava primjenjivost izuzeća na široko definiranu uslugu

„upravljanj[a] posebnim investicijskim fondovima u skladu s definicijom država članica”. Sud u tom pogledu primjerice pojašnjava (vidjeti presudu u predmetu SDC, t. 66.) da usluga koja je specifična za transakcije koje se odnose na transfere mora uključivati prijenos sredstava i dovesti do pravnih i financijskih promjena. Izjave Suda o specifičnosti određenih financijskih usluga stoga se ne mogu bez ograničenja primijeniti na šire definirano „upravljanje posebnim investicijskim fondovima” u smislu da u ovom slučaju može biti specifična samo usluga koja ima izravan utjecaj na financijsku situaciju fonda (upravljanje portfeljem u užem smislu). U skladu s presudom u predmetu Fiscale Eenheid (t. 72., 73. i 77.) osim poslova upravljanja portfeljem, administrativni poslovi subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) navedeni u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u (netaksativan popis) posebni su poslovi. Time što Sud u svojoj presudi u predmetu Abbey National nije izričito prihvatio stajalište Komisije i Ujedinjene Kraljevine u pogledu toga da je potrebno usko shvatiti izraz „upravljanje posebnim investicijskim fondom”, upravljanje posebnim investicijskim fondom u načelu nije ograničeno samo na upravljanje portfeljem u užem smislu. S time povezane izjave Suda o specifičnostima konkretno navedenih financijskih usluga koje su izuzete od poreza stoga nisu primjenjive na upravljanje posebnim investicijskim fondovima. Naime, u ovom slučaju od plaćanja poreza nije izuzeto samo „zajedničko ulaganje sredstava prikupljenih od javnosti”, nego u načelu „upravljanje posebnim investicijskim fondom”. Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, u pogledu općih izjava o izuzimaju od plaćanja poreza usluge koja je izdvojena može se uputiti na navedene presude. Ostaje upitno je li određivanje oporezivog dohotka povezanog s investitorima i investicijskim fondom u interesu pravilne naplate poreza od imatelja udjela specifično i bitno za upravljanje posebnim investicijskim fondom i ima li ta aktivnost potrebnu autonomiju.

Ocjena s obzirom na cilj

- 18 U predmetu Abbey National radilo se, s jedne strane, o uslugama koje pruža depozitar u svrhu poštovanja zakonskih propisa i pravila fondova, a s druge strane, o raznim administrativnim i računovodstvenim uslugama koje pruža vanjski upravitelj (o potonjem pitanju vidjeti ocjenu s obzirom na usku povezanost u nastavku).
- 19 U pogledu usluga u svrhu poštovanja zakonskih propisa i ugovorenih pravila fondova, Sud je odlučio da one nisu specifične za upravljanje posebnim investicijskim fondom. Sud je tu odluku opravdao obrazloženjem da predmetne usluge nisu namijenjene stvaranju portfelja i upravljanju tim portfeljima s pomoću novca koji uplaćuju budući imatelji prilikom kupnje udjela. Umjesto toga, svrha tih usluga je osigurati da se upravljanje subjektom za zajednička ulaganja upravlja u skladu sa zakonom. Slijedom toga, te usluge nisu obuhvaćene upravljanjem tim subjektima, nego kontrolom i nadzorom nad njihovim poslovima.
- 20 Prema stajalištu suda koji je uputio zahtjev, Sud ne uzima u obzir postoji li zakonsko ili ugovorno izdvajanje usluga upravljanja, nego isključivo uzima u

obzir svrhu poslova. Iako poslovi nadzora depozitara u interesu zaštite ulagača za cilj imaju upravljanje u skladu sa zakonom, specifični poslovi društva za investicije usmjereni su na to da se malim ulagačima olakša ulaganje novca u vrijednosne papire za zajednički račun i upravljanje portfeljima koji su stvoreni. Izuzimanjem tih poslova od plaćanja poreza naknada koju za njih plaćaju ulagači također ne bi trebala biti predmet oporezivanja porezom na dodanu vrijednost, kao što je to slučaj s izravnim stjecanjem vrijednosnih papira i upravljanjem njima.

- 21 U presudi u predmetu *Fiscale Eenheid* (t. 77. i 78.) Sud također uzima u obzir svrhu. Kada se navedeno primijeni na ovaj slučaj, to bi moglo dovesti do sljedeće posljedice: Poslovi upravljanja i računovodstva koji imaju za cilj zakonsko oporezivanje dobiti imatelja udjela nisu specifični za poslove fonda, nego se javljaju u pogledu različitih izvora prihoda s različitim zakonskim okvirom. Osobito valja napomenuti da u ovim okolnostima postoje izuzetno specifični zahtjevi u pogledu zakonskih propisa o investicijskim fondovima za oporezivanje prinosa fondova.
- 22 Ako Sud smatra da se kontrolom poštovanja propisa u pogledu upravljanja posebnim investicijskim fondom zbog nespecifičnih ciljeva ne smatra specifičnim za upravljanje posebnim investicijskim fondom, to bi se moglo primijeniti i na poslove koji su po svojoj pravnoj osnovi namijenjeni osiguranju zakonskog oporezivanja na razini imatelja udjela. Stoga se postavlja pitanje jesu li poslovi koji za cilj imaju zakonsko oporezivanje prinosa imatelja udjela specifični za upravljanje posebnim investicijskim fondom.

Ocjena s obzirom na usku povezanost

- 23 U presudi u predmetu *Abbey National* bilo je riječi o različitim upravljačkim i knjigovodstvenim uslugama koje pruža vanjski upravitelj. Vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisija zagovarali su usko tumačenje odredbe u smislu da se mogu izuzeti samo usluge upravljanja koje su usko povezane s upravljanjem portfeljem i koje na taj način imaju izravan utjecaj na stanje aktive i pasive fonda (usko shvaćanje pojma usluga upravljanja).
- 24 Sud nije prihvatio to stajalište: usluge upravljanja prema Prilogu II. Direktivi o UCITS-u, osim samog upravljanja portfeljem, mogu biti izuzete od plaćanja poreza jer su specifične za poslove subjekta za zajednička ulaganja (presuda u predmetu *Abbey National*, t. 64.). Taj se posao sastoji u zajedničkom ulaganju sredstava prikupljenih od javnosti u vrijednosne papire. Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, iz ograničenja Suda u točki 70. mora se zaključiti da su usluge navedene u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u specifične za upravljanje posebnim investicijskim fondom i da se također izuzimaju od plaćanja poreza ako ih obavlja samo društvo za investicije. Međutim, ako te usluge pruža vanjski upravitelj, one se prema točki 70. mogu smatrati uslugama koje se izuzimaju od plaćanja poreza samo ako čine općenito zasebnu cjelinu koja ispunjava specifične i bitne funkcije upravljanja fondom (vidjeti također presudu *GfBk*, t. 21.). Je li taj uvjet ispunjen treba odlučiti nacionalni sud (t. 73.). Sud to ne isključuje, ali ni ne

potvrđuje, tako da u skladu s presudom u predmetu Abbey National ostaje otvoreno pitanje je li opsežna usluga upravljanja pružena u ovom predmetu specifična za upravljanje posebnim investicijskim fondovima.

- 25 Daljnji zaključci u vezi s tim mogu proizaći iz presude u predmetu GfBk. U točki 23. presude, Sud je naveo da je riječ o poslu koji se izuzima od plaćanja poreza ako je usko povezan s vlastitim poslovima društva za investicije kojim se ispunjavaju specifične i bitne funkcije upravljanja fondom koje izvršavaju društva za investicije. Ako bi se nakon ovih navoda još i moglo zaključiti da određivanje dobiti imatelja udjela u fondu također predstavlja vlastitu i uobičajenu uslugu za investicijski fond, to se mora u skladu sa sljedećom točkom 24. po potrebi ponovno ograničiti. U njoj je Sud utvrdio da su usluge koje se sastoje u davanju preporuka za kupnju i prodaju imovine društvu za investicije usko povezane sa specifičnim poslom društva za investicije koji se sastoji u zajedničkom ulaganju sredstava prikupljenih od javnosti u vrijednosne papire.
- 26 Poslove upravljanja navedene u točki 22., koji se u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u također navode kao posebni poslovi upravljanja, Sud ovdje više ne navodi. Razlog tomu može biti činjenica da je u predmetu GfBk bilo riječ o uslugama savjetovanja koje su usko povezane s upravljanjem portfeljem u užem smislu te da se Sud samo o tome izjasnio. Međutim, razmatranja nezavisnog odvjetnika, na koja Sud izričito upućuje, osobito govore u prilog tomu da bi u načelu isključivo upravljanje portfeljem i s time usko povezane usluge upravljanja tipične za upravljanje fondovima koje ga razlikuju od ostalih gospodarskih aktivnosti bili specifični. Stoga nije svaka usluga upravljanja navedena u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u od samog početka specifična, ali u slučaju izdvajanja trećem koji upravlja fondom također bi trebala biti usko povezana s upravljanjem portfeljem u užem smislu (modificirano usko tumačenje).
- 27 Ovo bi izmijenjeno usko tumačenje bilo u skladu s opetovanim razmatranjima Suda u pogledu toga da su aktivnosti navedene u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u u svakom slučaju specifične za upravljanje društvima za investicije ako ih ono provodi samostalno. Međutim, kada ih pruža vanjski upravitelj, one općenito gledano moraju činiti zasebnu cjelinu te biti specifične i bitne za upravljanje posebnim investicijskim fondom kako bi se na njih primjenjivalo izuzeće od plaćanja poreza.
- 28 Iz naloga Suda da se opseg odgovornosti i cilj usluge koja se ocjenjuje moraju ispitati kako bi se utvrdila specifičnost izdvojene usluge koja je navedena u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u, može bi se zaključiti da nije dopušteno cirkularno obrazloženje u obliku toga da su usluge navedene u Prilogu II. Direktivi o UCITS-u u svakom slučaju specifične za upravljanje posebnim investicijskim fondovima, čak i u slučaju izdvajanja, te stoga te usluge služe određenom cilju i namijenjene su određenom poslu. Ako bi se dopustilo takvo cirkularno obrazloženje, bile bi besmislene smjernice Suda u pogledu toga da će u slučaju izdvajanja takve usluge na vanjsku treću osobu izuzeće od plaćanja poreza biti samo primjenjivo ako je usluga specifična, bitna i dovoljno autonomna. Je li usluga navedena u Prilogu II.

Direktivi o UCITS-u, u slučaju da tu uslugu pruža trvanjski upravitelj, specifična za upravljanje posebnim investicijskim fondom, trebat će dakle ocijeniti prema drugim kriterijima. U skladu s razmatranjima Suda u presudi u predmetu GfBk, očito je da bi taj kriterij moglo biti postojanje uske povezanosti s osnovnom djelatnošću upravljanja portfeljem.

- 29 Međutim, to stajalište eventualno može biti protivno prethodno navedenom širokom tumačenju. Uskom tumačenju prema kojem je neki posao specifičan za upravljanje posebnim investicijskim fondovima samo ako se odnosi na osnovnu djelatnost društva za investicije i stoga ima utjecaj na financijsku situaciju fonda, protive se prethodna razmatranja u skladu s kojima Sud nije prihvatio to stajalište Komisije i Ujedinjene Kraljevine kao i odlučno odbacivanje tog stajališta (presuda u predmetu ATP PensionService, t. 69.). Preostaje još modificirano usko tumačenje u skladu s kojim je usluga upravljanja navedena u Prilogu II. Direktive o UCITS-u specifična ako je usko povezana s upravljanjem portfeljem kojim se određuje financijsko stanje fonda, iako ta usluga sama po sebi ne dovodi do promjene financijske situacije fonda. Ako je točno potonje stajalište, kako se eventualno navodi u presudi u predmetu GfBk, te sporne usluge ne bi se mogle izuzeti od plaćanja poreza zbog nepostojanja uske povezanosti s osnovnom djelatnošću društva za investicije.

Pitanje odgovornosti

- 30 O relevantnosti odgovornosti Sud u točki 40. (druga i treća rečenica) svoje presude u predmetu Bookit i točki 36. svoje presude u predmetu DPAS navodi: U tom pogledu, treba razlikovati uslugu koja je izuzeta od plaćanja poreza u smislu Direktive o PDV-u od isporuke obične materijalne ili tehničke usluge. U tu svrhu važno je ispitati, posebice, doseg odgovornosti pružatelja usluga o kojem je riječ i osobito je li ta odgovornost ograničena na tehničke aspekte ili također obuhvaća i specifične i temeljne funkcije transakcija.
- 31 Ako je utvrđivanje porezne vrijednosti radi oporezivanja imatelja udjela u skladu s propisima investicijskog fonda specifično i bitno za upravljanje posebnim investicijskim fondom, K je također odgovoran za te specifične i bitne funkcije.
- 32 U slučaju negativnih posljedica za imatelja udjela zbog pogrešnog utvrđivanja predmetne vrijednosti, društvo za investicije bilo bi najprije odgovorno za štetu imateljima udjela. Ono bi se pak za naknadu te štete moglo obratiti K-u u skladu s općim građanskopravnim načelima. Međutim, time se ne odgovara na pitanje odnosi li se ta odgovornost na specifične i bitne funkcije transakcija koje karakteriziraju transakcije društva za investicije. Ako su specifične samo usluge upravljanja portfeljem u užem smislu ili samo usluge upravljanja koje su usko povezane sa samim upravljanjem portfeljem u užem smislu, K ne snosi nikakvu odgovornost u vezi s poslovima koje ovdje valja ocijeniti.

Potrebna autonomija

- 33 U skladu s točkom 27. i sljedećom presude u predmetu GfBk, nije relevantno tvori li izdvojena usluga upravljanja usko povezana s upravljanjem portfeljem samo osnovu za konačnu odluku društva za investicije. Sud je također ponovio tvrdnju da se upravljanje posebnim investicijskim fondovima može podijeliti na različite usluge koje tada mogu biti obuhvaćene izuzećem od plaćanja poreza. U slučaju izdvajanja takvih usluga vanjskom upravitelju to se primjenjuje pod uvjetom da svaka od tih usluga ispunjava posebne i bitne funkcije upravljanja posebnim investicijskim fondom od strane društva za investicije.
- 34 Stoga K također smatra da za potrebnu autonomiju ne treba postojati cjelokupni paket usluga, nego da je dovoljno da se izdvojena usluga upravljanja u dovoljnoj mjeri može odvojiti. To vrijedi u ovom slučaju jer K u okviru cjelokupnog izračuna prihoda pruža ograničene usluge u pogledu kojih se vrijednosti koje su dobivene od depozitara prilagođavaju zahtjevima poreznog zakona. Iz činjenice da se kriterij autonomije ne spominje u presudi u predmetu GfBk, K također zaključuje da je Sud možda odustao od tog kriterija ili mu barem više ne pridaje isti značaj kao u prethodnim presudama.
- 35 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, iz općenitih razmatranja u presudama Suda o izdvajanju financijskih usluga, koje su izrečene nakon presude u predmetu GfBk (presude u predmetima Bookit, DPAS, Fiscale Eenheid, Cardpoint), nedvojbeno proizlazi da Sud i dalje primjenjuje kriterij „općenito gledano zasebne cjeline” za primjenu izuzimanja od plaćanja poreza na izdvojenu financijsku uslugu. U skladu s točkama 38. do 41. presude Suda u predmetu Bookit, točkom 34. presude u predmetu DPAS i točkom 71. presude u predmetu Fiscale Eenheid, funkcionalni aspekti usluge moraju se uzeti u obzir: kako bi se klasificirala kao transakcija za upravljanje posebnim investicijskim fondom, usluga mora općenito gledano činiti zasebnu cjelinu koja ispunjava specifične i bitne funkcije upravljanja posebnim investicijskim fondom.
- 36 Međutim, sudu koji je uputio zahtjev nije jasan opseg u kojem izdvojena usluga upravljanja mora biti autonomna, odnosno koliko ona treba biti sveobuhvatna, kako bi općenito gledano činila zasebnu cjelinu. Stoga se postavlja pitanje je li sastavnica usluge „preuzimanje poreznih zadataka radi osiguravanja oporezivanja imatelja udjela” koju pruža K i koja je opisana u prikazu činjeničnoj stanja, a na način da se opisanim prilagodbama poreznim zakonima i propisima o investicijskim fondovima vrijednosti preuzetih od depozitara, odnosno društva za investicije, ispunjava uvjet koji zahtijeva Sud u pogledu postojanja općenito gledano zasebne cjeline.
- 37 Odgovor na pitanja o tumačenju članka 135. stavka 1. točke (g) Direktive 2006/112/EZ, među ostalim u pogledu opsega izraza „upravljanje posebnim investicijskim fondom”, od temeljnog je značaja za donošenje odluke u žalbenom postupku koji je u tijeku i koji se odnosi na porezni tretman izdvojenog utvrđivanja poreznih vrijednosti. Bundesfinanzgericht (Savezni financijski sud) među ostalim na temelju činjeničnog stanja koje odstupa od predmeta u kojima je dosad odlučivao i koje je prethodno opisano ne smatra da je tumačenje prava

Unije u ovom slučaju nedvojbeno. Nadalje, radi neutralnog tržišnog natjecanja unutar Europske unije, postoji interes da se što prije razjasni tumačenje predmetne odredbe Direktive.

RADNI DOKUMENT